

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58)

Statskontoret lämnar synpunkter på utredningens bedömningar och förslag som berör styrning, organisering och effektivisering av offentlig verksamhet.

Viktigt att säkerställa att små kommuners intressen är representerade i samverkan (avsnitt 9.1)

Statskontoret tillstyrker förslaget om en ny lag om samverkan inom kulturområdet som inkluderar kommuner. Vi har i tidigare rapporter pekat på utmaningen för kommuner att planera sin verksamhet och etablera samverkan när regeringens styrning är kortsiktig.¹ Statskontoret instämmer i utredningens bedömning att lagen skapar förutsättningar för långsiktighet och stabilitet i samverkan. Utredningen beskriver att det är de stora kommunerna som kommer att kunna vara med som part i samverkan men att olika typer av kommuner bjuds in till dialoger på nationell nivå. Statskontoret ser det som positivt att olika typer av kommuner är representerade i dialogerna men vill också lyfta fram vikten av att regionerna involverar och representerar alla kommuner i sina län i samverkan med staten.

Ett transparent system för hur nya verksamheter förs in i modellen kan skapas hos Statens kulturråd (avsnitt 9.3)

Statskontoret anser att förslaget inte är tillräckligt väl utvecklat för att vi ska kunna ta ställning till genomförbarheten. Det framgår exempelvis inte hur nyckeltal för fördelningen av medel ska tas fram eller hur processen runt kring det ska fungera. Om regeringen väljer att gå vidare med förslaget tycker vi att följande aspekter behöver beaktas i den fortsatta beredningen:

¹ Statskontoret (2022) *Regeringens styrning i tvärsektoriella frågor En studie om erfarenheter och utvecklingsmöjligheter*

Statskontoret håller med utredningen om att en transparent process för hur nya verksamheter kan tillkomma till samverkansmodellen behövs. Dock är Statskontoret negativt till att flytta uppgiften om fördelning av medel från Statens kulturråd till Regeringskansliet. Det är förvaltningsmyndigheter under regeringen som ansvarar för att genomföra operativ verksamhet medan Regeringskansliet främst ska bereda regeringsärenden. Det har i ett flertal granskningar framkommit problem vad gäller effektivitet, styrning och kontroll när Regeringskansliet har hanterat bidragssystem.² Statskontoret menar att det går att skapa ett transparent system för alla parter samtidigt som uppgiften ligger kvar på Statens kulturråd.

Statskontoret är positivt till att de administrativa kostnaderna för kommuner och regioner minskar. I tidigare rapport har vi framfört att statens styrning genom riktade statsbidrag samt krav på att rapportera en mängd olika uppgifter tydligt orsakar administrativa kostnader för regioner och kommuner och att kraven bör minska i omfattning.³ Statskontoret kan dock inte avgöra om de administrativa kostnaderna kommer att minska med utredningens förslag eftersom det är baserat på att ett flertal förslag genomförs i flera steg. Där de administrativa kostnaderna främst skulle minska av andra förslag än det som rör kultursamverkansmodellen. Tvärtom kan detta system leda till mer arbetsuppgifter eftersom kommuner som vill ingå i modellen ska bistå regionen i arbetet med kultursamverkansplaner.

Uppföljningen bör inkludera omprövning av verksamhet (avsnitt 9.4)

Statskontoret tillstyrker förslaget om en samlad uppföljning. Statskontoret har i rapporten *Uppföljnings- och utvärderingssystemet av kultursamverkansmodellen – en översyn* (2018) bedömt att det finns utrymme för förenklingar och förbättringar i syfte att göra uppföljnings- och utvärderingssystemet mer effektivt. I enlighet med utredningen skriver vi i rapporten att det inte är meningsfullt att genomföra utvärderingar av modellen med alltför täta mellanrum. Utvärderingarna bör i stället utvecklas för att ge bättre underlag för omprövning av verksamhet. Vi bedömer i vår rapport att det kan ske genom att Statens kulturråd genomför fördjupade analyser av sin bidragsgivning och att Myndigheten för kulturanalys i ökad utsträckning lämnar underlag som kan användas för omprövningar av kultursamverkansmodellen och bidragsfördelningen både på nationell och regional nivå. I utredningen beskrivs inte vilken roll Statens kulturråd kommer att ha i uppföljningen annat än att de ska minimera den löpande uppföljningen. Statskontoret ser att myndigheten fortsatt kommer vara viktig som part för att

² Riksrevisionen (2006) *Bidrag som regeringen och Regeringskansliet fördelar*

³ Statskontoret (2022). *Administrativa kostnader i kommunsektorn - En analys av statens styrning av kommuner och regioner*

ompröva verksamheterna i samverkansmodellen eftersom myndigheten kommer ha god kännedom om det löpande arbetet.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Gabriel Brandström och utredare Anna Wall, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Anna Wall